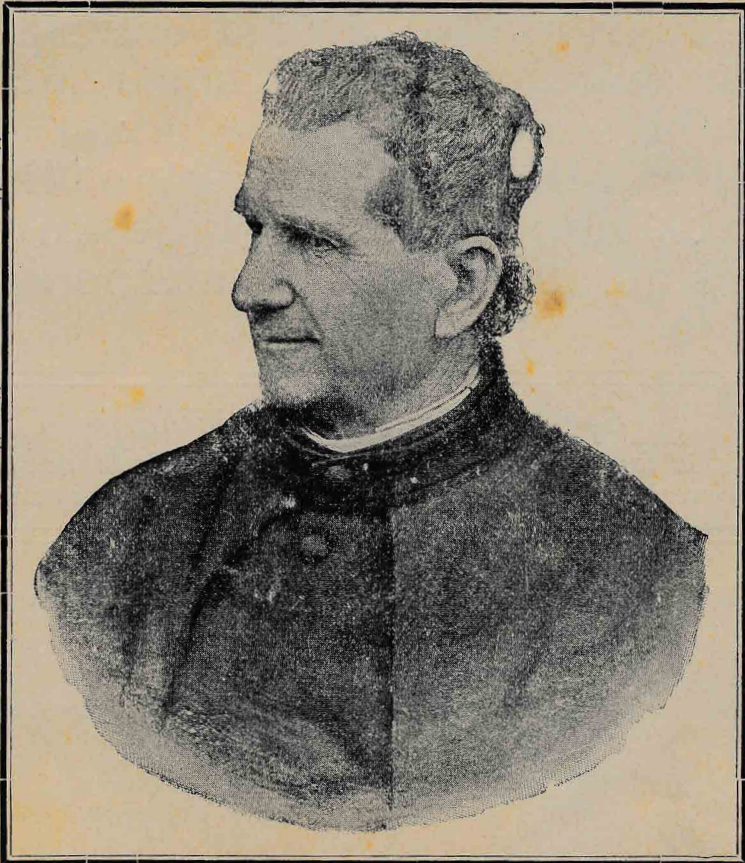

DON BOSKO.

LIST SALEZIJANCEV V LJUBLJANI.

Izdaja:

**Salezijanski zavod
v Ljubljani.**

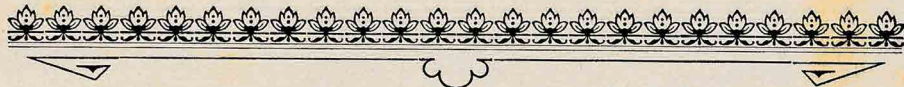
Urejuje:

Josip Valjavec.

21

VSEBINA:

Sal. sotrudnikom ob petdesetletnici	65
II. sal. razstava obrtnih del v Turinu	67
Nekaj črtic iz sal. misijonov	69
Življenje salezijancev	72
Življenje Don Boska	77
Ravno toliko je prinesel	82
Brezm. Devica in salezijanska družba	82
Don Boskovi sinovi in hčere Marije pomočnice	87
Salezijanske novice	91
Našim cenjenim dobrotnikom	92

==== Izhaja vsak mesec nedoločen dan. ====

Don Bosko se pošilja brezplačno vsem sotrudnikom in sotrudnicam. Ako bi slučajno kdo ne prejel lista in bi ga želel imeti, naj blagovoli naznaniti. Mitodari za pokritje tiskovnih in poštnih stroškov se hvaležno sprejemajo.

Spoštovanim naročnikom.

Tu in tam se lahko zgodi, da kak naročnik ne sprejme kakega zvezka V takih slučajih nam jako ustreže, ako naznani.

Odpustki salezijanskih sotrudnikov.

Vsak sotrudnik more zadobiti popoln odpustek enkrat na dan, katerega lahko daruje za uboge duše v vicah, ako moli tretji del sv. rožnega venca pred sv. Rešnjim Telesom ali pred podobo svetega križa.

Popoln odpustek vselej, kadar prejme sv. obhajilo.

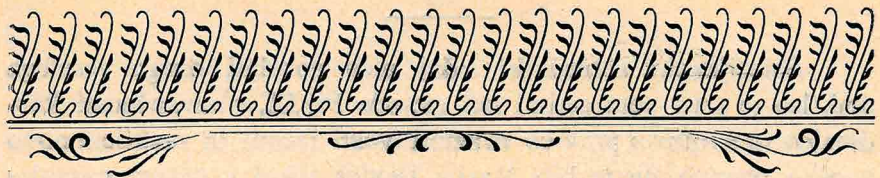
Poseben popoln odpustek vsako nedeljo, ako opravi spoved in sv. obhajilo.

Razven teh odpustkov more zadobiti popoln odpustek: I. V mesecu decembru: 3. Sv. Frančišek Ksav., 8. Brezmadežno spočetje M D., 16. Prvi dan božične devetdnevnic, 21. Sv. Tomaž apost., 24. Zadnji dan božične devetdnevnic, 25. Božič, 27. Janez evangelist.

II V mesecu januariju: 1. Obrezovanje Gospodovo, 6. Sv. Trije kralji, 17. Ime Jezusovo, 23. Zaroka M. Device, 25. Spreobrnitev sv. Pavla, 29. Sv. Frančišek Sal. (Ta dan lahko dobi popoln odpustek vsak vernik, ako pristopi k spovedi in sv. obhajilu ter obišče salezijansko cerkev ali javno kapelico.)

Salezijanskim sotrudnikom

---

ob petdesetletnici.

Gotovo bo v veliko korist, ako, medtem ko se krščanski svet pripravlja na slovesno praznovanje zlate petdesetletnice, opomnimo spoštovane sotrudnike in sotrudnice salezijanske na svetovno praznovanje brezmadežnega spočetja preblažene Device ter jih istočasno spodbudimo, da pobožno in vestno opravljajo ono, kar bode v vsakem posameznem kraju določeno.

Da se ta slavnost resnično lepo obnese in obrodi obilo sadú, pripravljali so se na to don Boskovi sinovi že celo leto. Tako n. pr. so opravljali posebno lepe pobožnosti v Nictheroy v Braziji pred novim kipom brezmadežne Device. Občudovanja vredno je navdušenje, s katerim so gradili monumentalno cerkev v Almagru, da bi bila pravočasno (8. dec. t. l.) dovršena kot spomenik salezijanskih sotrudnikov v argentinski ljudovladi.

Še veliko drugih lepih pobožnosti so odločili don Boskovi sinovi po širnem svetu. Da bi to jubilejno leto ostalo v sladkem spominu zlasti mladini, ki bo pozneje lahko pripovedovala potomcem o lepih slavnostih petdesetletnice, so salezijanci v Ekvadorju otvorili posebne otroške shode in božja pota; v Perú in Boliviji so ustanovili lepo cerkveno razstavo s posebnim ozirom na brezmadežno Devico; v divjih gozdih Matto Grossa so ustanovili novo misijonsko naselbino „brezmadežnega spočetja“, ki bo zbiralala in vabila pod zastavo sv. križa uboge divjake Bororós; v Fijorenciji sta skoraj dovršeni dve monumentalni kapelici, jedna na čast sv. Gregorju, druga brezmadežni Devici, ki bo govorila potomcem o tem znamenitem prazniku in o ljubezni salezijanskih sotrudnikov in sotrudnic do Marije, brez madeža spočete. V drugih mestih in vaseh salezijanci navdušujejo ljudstvo s spisi o Brezmadežni in jih pripravljajo na veseli praznik zlatega jubileja.

Salezijanski sodrudniki tedaj niso pozabili onega veselega dne, ko je pred petdesetimi leti sv. oče Pij IX. v navzočnosti kardinalov in škofov s pravico nezmotljivosti izustil in razklical novo versko resnico, da je bila Marija Devica takoj v prvem trenutku svojega spočetja brez madeža izvirnega greha spočeta.

Danes pa, ko smo le še malo trenutkov oddaljeni od slavnostnega in veselega dne, nas sili ljubezen in hvaležnost do brezmadežne Device, da se oglasimo in spodbudimo spoštovane sodrudnike in blage sodrudnice, da položijo dar na oltar prečisti Kraljici. In kakšen naj bo dar salezijanskih sodrudnikov in sodrudnic ob tej veseli priliki? Zbor kardinalov za praznovanje tega praznika priporoča, da naj se posamezna društva z vso mogočo pobožnostjo pripravljajo na prelepi praznik in naj storijo kako posebno dobro delo. Ker pa že pravila naših sodrudnikov priporočajo sama od sebe taka dela, naj si vsak sodrudnik izbere ono, ki mu bo najlažje in v največjo dušno korist.

Pri vsem tem naj pa salezijanski sodrudniki opravljajo kako skupno pobožnost, zato naj:

I. Obhajajo letošnji praznik brezmadežne Device s posebno notranjo pobožnostjo in z vsemi onimi lepimi in zunanji pripravami, ki vsako leto povišujejo praznik Marije, pomočnica kristjanov.

II. Storiijo naj kako dobro delo za vzgojo in pouk mladine, katero je preblažena Devica ravno ta dan (8. dec. 1841.) izročila v varstvo velikega vzgojitelja don Boska.

III. Konečno naj se združijo z onimi, ki so pred kratkim zapustili domovino, stariše in sorodnike ter se podali v daljni ptuji svet, hočem reči, pomagajo naj, če ne z milodari vsaj z molitvijo, salezijanskim misijonarjem, ki so se pred mesecem dnij poslovili od svoje domovine in šli ptujim narodom oznanjevat besedo božjo in razširjat češčenje Marije brezmadežne.

Dragi sodrudniki! Če nas prva točka združuje z vsemi Marijinimi čistilci, naj boste druga in tretja posebno znamenje salezijanskih sodrudnikov!

Druga salezijanska razstava obrtnih del v Turinu.

Dva visoka obiska.

Ko so salezijanci odprli drugo razstavo obrtnih del, niso pričakovali toliko zanimanja in tako visokih obiskov. Dne 4. oktobra popoldne je obiskala razstavo nj. visokost kraljica Margareta v spremstvu vojvodinje Maksime in grofa Zena. Pred razstavo so jo sprejeli vrhovni predstojnik don Mihael Rua, turinski župan Dr. Frola, vitez Moriando in vitez Pacchiotti. Mali rokodelski učenec jo je v imenu svojih tovarišev živahno pozdravil in ji poklonil lepo podobo s krasnim okvirjem.

Visoka gospa je bila ginjena in je z veseljem sprejela skromni dar, delo salezijanskih gojencev. Dolgo se je ljubezniva kraljica pomudila med gojenci, ki so jo pričakovali na širokem dvorišču. Nato je obiskala razstavo. Vsaka najmanjša stvar jo je močno zanimala. Zlasti jo je zanimal oddelek indijancev, kjer se je dolgo pomudila z monsign. Jož. Fagnanom, misijonarjem Ognjene zemlje.

Dne 11. oktobra je obiskal razstavo prevzvišeni kardinal Richelmy, nadškof turinski. Visoki knez se je čudil krasnim izdelkom in spodbujal don Boskove sinove, naj večkrat razstavijo svoja dela gojencem v spodbudo, salezijancem v čast in v korist človeški družbi. Mlad deček je pozdravil prevzvišenega gosta in mu v imenu tovarišev poklonil lepo knjigo.

Zatvorjenje razstave.

Ogromno število ljudstva se je dne 16. oktobra zbralo na širnem, lepo okrašenem dvorišču salezijanskega zavoda v Valsalichah. Še enkrat so hoteli občudovalci don Boskovih naprav pokazati zanimanje za salezijanska dela, predno so zatvorili lepo razstavo. Nj. kralj. visokost knez Emanuel Filiberto, vojvoda iz Aoste, vitez Scrimaglia kot zastopnik turinskega predsednika, grof Rinaldo kot zastopnik turinskega župana, vitez Rognone kot za-

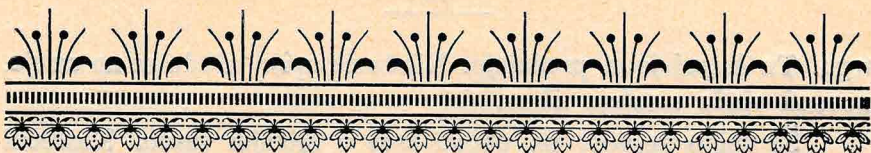
stopnik kupčijske zbornice, grof Penelli, predsednik ovržne sodnije, baron Garofoli s svojo hčerko, vitez Al. Moriando, lepo število profesorjev, duhovnikov in odličnih dam so s svojo navzočnostjo povelečevali lepo slavnost. Sv. oče Pij X. je brzojavno izrazil veselje in čestital razstavi; kralj Viktor Emanuel je izrazil svojo naklonjenost, nj. kr. visokost vojvodinja Leticija, pokroviteljica razstave, svoje sožalje, da se ni mogla udeležiti te lepe slavnosti.

Po mnogoštevilnih govorih in pozdravih plemenitih gostov je odbor razdelil salezijanskim zavodom odlikovalna znamenja: tri zlate in osem srebrnih svetinj in 31 častnih diplomov. Zlato svetinjo kralja Vikt. Emanuela je prejel salezijanski oratorij v Turinu, zlato svetinjo turinskega mesta salezijanski zavod v san Benigni, zlato svetinjo turinske kupčijske zbornice salezijanski zavod v Milanu, dve srebrni svetinji papeža Pija X. salezijanski zavod v Liegi in risarski oddelek salezijanskega zavoda v Valsaličah; dve srebrni svetinji turinskega mesta obrtna šola v Saria (Barcelona) in obrtna šola Pija IX. v Buenos-Ayresu; dve srebrni svetinji turinske kupčijske zbornice obrtna šola v Puebli (Mehika) in obrtna šola sv. Vincenca Pavljanskega v St. Pier d' Areni; dve srebrni svetinji turinskega poljedelskega društva poljedelski šoli v Ivreji in v Parmi.

Po razdelitvi darov je knez Emanuel z gorkimi besedami čestital salezijanski družbi, da si je v kratkem času pridobila toliko zaslug po celem svetu. Slednjič je vrhovni predstojnik don Mihael Rua zahvalil odlične goste in med sviranjem treh salezijanskih godb in med ubranim petjem salezijanskega pevskega zbora zatvoril drugo razstavo obrtnih del.

NEKAJ ČRTIC IZ SALEZIJANSKIH MISIJONOV.

(Dalje.)

Solzna dolina.

Nobena dežela ne zasluži bolj tega imena, kakor Kolumbija. In res, koliko solza, koliko zdihovanja v tej nesrečni pokrajini Hvala Bogu, da ne manjka gorečih apostolov, ki polni krščanske ljubezni tolažijo nesrečne prebivalce in jim brišejo bridke solze.

Lepo število salezijanskih misijonarjev in don Boskovih hčera deluje dandanes v tej solzni dolini. Previdnost božja jim je razven vzgoje odločila še drugo bolj težavno polje: — skrb za uboge bolnike.

Predno so prišli salezijanci v te žalostne kraje, bila je ondi grozna beda. Nad 28 tisoč gobavih je zdihovalo v groznih mukah in iskalo pomoči. Nikdo ni čul prosečih glasov; nikdo ni mislil, kako bi pomanjšal veliko bedo.

Šele pred nekaj leti so sinovi neumrlega don Boska, navdihnjeni s krščansko ljubeznijo svojega očeta, prihiteli tolažit uboge trpine. Velika bolnišnica *Agua de Dios*¹⁾ je prva naprava salezijanskih misionarjev v bedni Kolumbiji. Nad tisoč gobavih z vsem preskrbljenih leži v bolnišnici. Drugi živé raztreseni po polju, po gorah in gozdih in večkrat celo s svojci v družini, — vzrok, da se nalezljiva bolezen še hitreje širi.

Strah in groza napolni človeka, ko prvič stopi v nesrečne pokrajine. O kolika revščina, kolika beda! Obupani tavajo ubogi bolniki po ozkih ulicah in pričakujejo smrti. Drugi se skrivajo po gozdih in hribih, kakor bi se sramovali svoje nesreče. Komu ne plače srce pri takem prizoru?

Ko po dolgem težavnem potovanju stopiš v *Agua de Dios* občutiš v srcu neopisno tesnobo. Na stotine gobavih opaziš na

¹⁾ *Agua de Dios*, tako imenovana, ker ondi nimajo druge vode razven deževnice.

trgu. Tu kupujejo in prodajajo. Nikdo ne upije, nikdo se ne smeje, povsod vlada turobna tišina.

Še večjo tesnost pa občuti srce v bližnjih vaseh. Nesrečni gobavci radovedno prihite iz ubogih koč in žalostno opazujejo mimoidočega ptujca. Nič človeškega ni najti na njih. Oči so rudeče, zalite s krvjo in globoko udрте, nos razjeden, ušesa podalj-

Duhovnik M. Unia, apostelj gobavih.

šana, prsti edgniti, meso razpada na kosce; — ljudje gnijejo živi. Nekateri nosijo zelena očala, ki še bolj strašno storijo njihovo obličje.

Dolgo časa ti trpini niso imeli nikake pomoči. Niso imeli duhovnikov, da bi jih tolažili in jim z zakramentom s pokore in sv. Rešnjega Telesa zagotavljali boljše posmrtno življenje. Niso

imeli prijateljev, da bi potožili svoje gorje in slišali od njih tolažilne besede; — vsakdo se je oddaljeval, vsakdo se je bal nalezljive bolezni.

Njih proseči klici so ranili rahločutno srce mladega salezijskega duhovnika, gospoda Unie. Ponižni duhovnik se obrne k svojemu očetu don Bosku, proseč ga, naj se usmili ubogih trpinov in naj dopusti njemu darovati svoje življenje za nesrečne bolnike. Don Bosko je uslišal njegove prošnje in ga poslal tolažit zapuščeno ljudstvo.

Kakor nekoč oče Damijan na Kitajskem, tako se je goreči Unia žrtvoval za gobave v Ameriki. Zapustil je raj veselja, svojo rojstno hišo, svoje stariše in prijatelje in se podal v dolino solzâ. Kot rešilnega angelja so ga pozdravili ubogi trpini, kot očeta in prijatelja so ga sprejeli v svojo sredino. Komaj je prišel med nje, že so ga imenovali ljubeznivega očeta. In kako bi ga ne, saj je daroval svoje življenje iz ljubezni do njih. Kot skrbna mati je hodil od postelje do postelje, od bolnika do bolnika. Za vsakega je našel tolažljivih besed, vsakemu se je ljubeznivo nasmehnil in z očetovskim nasmehom utešil srčne bolesi. Umival je rane, jih čistil in obvezoval tako ljubeznivo, da so bolniki jokali veselja in ga ljubeznivo pritiskali k sebi.

Nekoč ga je nekdo opominjal, naj se oddalji, da ne naleze nalezljivih gob. „Preveč se mi smilijo“, je odgovoril angelj ljubezni, „da bi to storil? Oni me ljubijo, in ne morem tega storiti.“

Ime Unie je kmalu postalo znano po celi Ameriki. Kdor je slišal njegovo ime, je občudoval njegovo junaštvo. Kolumbija mu je odločila letno plačo in mu podelila mnogo pravic. Laško kraljestvo ga je obdarilo z viteškim križcem in mu odločilo gmotno podporo. In to je v resnici zaslužil. Koliko je trpel v onem grobu gnijočih bitij, koliko smradu je moral vžiti, kolikrat je plakal pri pogledu na nesrečne trpine, kolikrat je omedlel, medtem ko je spovedoval in tolažil uboge bolnike.

Sredi tolikega trpljenja ni čuda, da je goreči apostol kmalu opešal. Začel je hirati. Nič več ni mogel ostati v tej solzni dolini; moral se je ločiti. Ločitev je bila grenka, a upanje, da se kmalu povrne čvrst in zdrav, je tolažila njega in jokajoče bolnike.

Upanje se ni uresničilo. Goreči apostel se je poslovil za vedno od trpečih bratov. Prišedši domov je kmalu umrl. Iz solzne doline se je preselil v dolino veselja (9. dec. 1896.).

Koliko solza so pretočili ubogi bolniki, ko so zvedeli o smrti gorečega Unie, ni moči opisati. Če bi mogli pokazati pisma, ki so jih po njegovi smrti pisali ubogi trpini vrhovnemu predstojniku don M. Rui, tedaj bi šele natančno umeli, kako so ljubili gorečega duhovnika. Imenovali so ga ljubega očeta, tolažilnega angelja, najboljšega varuha... „Njemu se moramo zahvaliti za pitno vodo, katero je napeljal iz več kilometrov oddaljenih hribov, njemu za veličastno bolnišnico, ki je sezidal z milodari svojega truda“, so po smrti gospoda Unije pisali bolniki don Mihael Rui. „Njegova je cerkev, njegovo nedeljsko zabavišče za male otročiče, njegova Marijina družba, njegova družba sv. Alojzija in sv. Jožefa.“ Kdo bo mogel storiti več, kakor je storil Unia?

Smrt gorečega Unie je navdušila mnogo sobratov, da so sledili njegove stopinje. Odprli so dve drugi bolnici, kjer trpeči go-bavi bratje okušajo sadove krščanske ljubezni.

Življenje salezijancev med divjaki v Matto Grossu v južni Ameriki.

(Odlomek pisma na č. g. don M. Ruo.) ¹⁾

... Ko smo po trudapolnem potovanju srečno dospeli v Matto Grosso, je bil ta kraj podoben puščavi. Nikjer ni bilo najti plosolja. Skozi štirideset dni smo bili prisiljeni živeti pod milim nebom. Le obleka, ki smo jo prinesli s seboj, nas je varovala pred velikim deževjem. Deževalo je skoraj neprestano. To je povzročalo obilo težav. Ako pa temu pridružimo pomanjkanje živeža, tedaj šele boste imeli nekoliko pojma o naši bedi. Slednjič je docela zmanjkalo hrane. Tisti, ki so šli v Registro (66 km. oddaljeni kraj) po hrano, se niso vrnili. Težko smo pričakovali njih vrnitve. Bolj slabotni so oboleli.

Častiti gospod Janez Balzola ni vedel, kaj bi storil. Srce mu je krvavelo, ko je videl svoje podložne sobrate hirati lakote. V tebe, o Bog, zaupam, s temi besedami se je tolažil in ne zaman. Ko je sila priklopela do vrhunca, so se prikazali dolgo pričakovani posli in nas rešili mučne lakote.

Sobratu Štefanu je oteklo levo uho. Neki hčeri don Boskovi se je naredila na obrazu rana in ji napravljala velike bolečine.

¹⁾ Pismo misijonarja A. Turricea 25. nov. 1903.

Nikdo ni poznal vzroka bolezní. Le Bogu je znano, koliko so trpeli don Boskovi sinovi in njegove hčere. Bogu bodi hvala, da je poslal v salezijanski vinograd toliko in tako vrlih junakov in junakinj!

Ko smo se nekoliko opomogli, smo začeli obdelovati zemljo. Nasadili smo vsakovrstnih zelišč in si tako preskrbeli potrebni živež. Postavili smo dve po 16 m dolgi in 6 m široki kočji, katerih nismo mogli docela zvršiti. Prehitro so pridrli indijanci in morali smo delo popustiti in se posvetiti ubogim divjakom.

Polovica ene kočje služi za kapelico, druga polovica za spalnico, obednico in šolsko sobo mladim indijancem. Kadar opravljamo službo božjo, odpremo neke vrata, za katerim je skrit

Misijonarja J. Bálzola in A. Malan z divjaki.

altar. Notranjost kapelice je jako revna, a za naše misijonarje velik zaklad. Tu pred božjim Zveličarjem, najboljšim prijateljem misijonarjev, se osrčujejo misijonarji v težavnem, trudapolnem poslanstvu.

V drugem poslopju stanujejo hčere. Stene so iz slame. Upamo, da bomo mogli tekom časa nadomestiti slamo s surovo opeko. Tudi v tem poslopju je le ena soba, ki služi vsakovrstnim potrebam. Da bi olepšale stanovanje in je storile primerno človeškemu bivanju, so oblekle stene v pisano platno. Toda kmalu so jih morale sleči in s tem platnom pokriti neoblečene indijanke.

Sredi tolike revščine so don Boskove hčere v veliko podporo don Boskovim sinovom. One oskrbujejo perilo, vzgojujejo indijanke, jih uče brati in pisati. Razven tega strežejo bolnikom in tolažijo žene, ki vsak čas prihajajo k njim in jim tožijo svoje gorje. Indijanke jih ljubijo in spoštujejo. Tudi indijanci jih močno čislajo in se lepo osnažijo, predno se jim približajo.

Ob desni strani našega poslopja stoji 21 koč, v katerih stanuje 140 indijancev. Koče so po 8 m dolge in 4 m široke, razven koče sredi vasi, ki je bolj prostorna in jo imenujejo Baito ali Bryito. Tu se zbirajo možje in otroci, da se zabavajo, pevajo in igrajo; ženskam je prepovedano vstopiti.

Indijanci Coroados se ljubijo med seboj kakor bratje. V vsaki vasi so trije postavodajalci ali kapitani. Vsakdo uboga onega, kateremu je bolj soroden.

Ponoči se zbere ljudstvo pred Baito in pričakuje kapitana. Ko se ta pokaže, in začne govoriti, se vsi poslušalci prostró na tla, le govornik ostane s smodko v ustih ponosno na nogah. S pretrganimi besedami in vedno z istim glasom najprej pove dnevne novice; če je med dnevom opazil nered, se huduje in graja. Nato z visokim glasom razglasi postavo prihodnjega dne. Zadnje čase se kapitan vsakikrat posvetuje z gospodom Balzolom, kaj in kako naj govori, kaj naj opomni, kaj hvali ali graja. Ta navada je v veliko podporo našim misijonarjem. Večkrat s tem prisilijo ljudstvo, da vrne izposojene in po krivici pridobljene stvari. Če govornik kaj pozabi, se takoj vzdigne par Indijancev in ga opomni. Kapitan se ne užali, marveč z močnim glasom ponovi besede indijancev, češ, da drugače postava nima veljave, če ne pride iz njegovih ust. Včasih indijanci pretrgajo govor z močnim piskom in tako odobrijo ono, kar je govoril postavodajalec.

Največje zaupanje stavijo v svoje duhovnike ali bare. Verujejo v neko višje bitje ali dobrega boga, katerega imenujejo „Mareba“. Ta stanuje v petih nebesih in ni imel začetka. Očeta tega boga ne poznajo, poznajo pa mater in močnega sina. Mareba ima toliko opravila z ljudmi, da mora bari (duhovnik) na ves glas upiti, da ga Mareba sliši. S tem bogom smejo govoriti le višji duhovniki; nižji duhovniki ga ne dosežejo, pač pa dosežejo njegovega sina.

Razven dobrega boga imajo več hudobnih, katere imenujejo „Bope“. Ti stanujejo na gorah, na drevju in tudi v spodnjih nebesih. Od njih izvira vsako zlo. Med temi bogovi so tudi ženske. Duhovnik Mihael mi je zagotavljal, da vidi Marebo in Bope. O Marebi je vedel povedati, da je velik, lep, bogat in dragoceno oblečen. Pokazal sem mu podobo Jezusa Kristusa, a rekel je, da je Mareba veliko večji in lepši. Pokazal sem mu podobo satana, a njih Bopi so baje veliko strašnejši.

Indijanci Coroados mislijo, da je v vsakem jedilu veliko število Bopov. Zato vedno izročé meso, ribe in prve pridelke duhovniku baru, da prežene iz njih hudobne bogove, ki na

njegovo povelje izidejo iz jedila in se skrijejo v njegovo telo. S pomočjo Marebe jih potem prežene iz svojega telesa.

Zanimivo je, kako bar izganja duhove. Početkom nekaj mrmra tako tiho, da se komaj čuje. Potem vedno bolj in bolj povzdiguje glas, dokler z divjim upitjem ne napolni poslušalce z grozdo. Kakor obseden se zvija, poti, upije, joka, trepeta po celem životu. Slednjič z jezo pobere meso in je grize, hoteč tako pokazati požrešnost in lakoto, s katero B o p i jedó meso. Ko sem nekoč vprašal bara Mihaela, kako Bope pride v njegovo telo, se je tresel po celem životu. Solzé so mu zalile oči in divje je bežal, češ, da je že Bope v njegovem telesu.

Bari se zdé v resnici obsedeni, kadar izganjajo hudobne bogove, in kdo vé, če hudoben duh res nekoliko ne vpliva. Vendar smem reči, da je zraven mnogo laži, ker Coroados, kakor je znano, se poslužujejo vere, da lažje dosežejo podložnost ženskega spola.

Nekega večera po večerji zaslišimo grozen vrišč. „Takega upitja pa še ne“, pravi gospod Balzola; „idimo in poglejmo, kaj se je zgodilo!“

Šli smo in kaj smo videli? Našli smo med ljudstvom grozno zmešnjavo. Možje, žene, otroci, vsi so se tresli strahu. In kaj je bilo? Izpodnebnik je padel na zemljo, in ubogi Indijanci so bili prepričani, da je prišel Bope in prinesel nesrečo. S težavo sva jih umirila. Kar se prikaže bar Mihael v spremstvu b a r a Toto Paisa. Njiju pretrgani glasovi so uničili naju trud in napolnili ljudstvo z novim strahom. Zakurili so tri grmade. Okrog njih se je vsedlo ljudstvo, le duhovnika sta ostala na nogah, pokrita od nog do glave s pisano haljo. Zvijala sta se kakor obsedena in tekala okrog ognja ter divje upila: bu! bu! bu! Indijanci so pa ponavljali njiju besede. Šle čez dolgo sta se umirila in prosila za smodke. Te sta glasno kričoč povzdignila proti nebu in jih med upitjem in jokom darovala dobremu bogu. „Rešeni smo“, zaupije slednjič bari Mihael in se vsede miren na zemljo. Ljudstvo se je zbralo okrog njega in ga radovedno vpraševalo, kaj se je zgodilo. Tudi mi smo se približali in zvedeli, da je Mareba (dober bog) z nožem in puško v roki pregnal hudobne bogove. Na to veselo poročilo so se hvaležni podali k počitku. Iz tega je razvidno, koliko zaupanja stavijo indijanci v svoje duhovnike.

Coroados nadalje verujejo v preselitev duš iz jednega telesa v drugo telo. Dobre duše se veselijo z Marebom v nebesih, hudobne pa trpé lakoto in hudo žejo. Coroados so po njih mislih dobri in pridejo vsi k Marebi.

Ko kdo umrje, pravijo Coroados, da se njegova duša preseli v telo kake živali, iz katere more biti zopet rešena. To je vzrok, da Coroados ne jedó mesa od tigrov, nojev in nekaterih drugih živali. Vdovec se ne sme oženiti, dokler ne umori tигра, ker le na ta način reši prvo svojo ženo.

Umoritev tigra je za indijance največji praznik. Obhajajo ga navadno ponoči. Ko zahaja solnce, umorijo tigra in ga postavijo na močne kole. Pred njega se postavi bari s palico v roki in na tihem mrmra. Trije kapitani pojó z zaprtimi očmi in se med petjem do tal priklanjajo. Za njimi stojé žene, ki z visokim glasom spremljajo petje treh kapitanov. Zraven njih stojé otroci in s palicami pretepajo mrtvega tigra. Vsi so namazani z različnimi barvami. Praznik trpi do belega jutra.

Coroados verujejo tudi, da se Arue (duše umrlih) prikazujejo po smrti svojim sorodnikom. Nekateri celo verujejo, da se deset let po smrti duša pokaže sorodnikom, kadarkoli želi. Treba pa je, da poprej odkrijejo željo svojemu baru, da določi dan prikazni. Na določeni dan napravijo okoli Baite (hiša sredi vasi) visoko ograjo. Za njo se zberó sorodniki umrlega z velikimi darovi, pripravljeni v dokaz svoje ljubezni raniti telo in prelivati kri. Duša se pokaže s pokritim obličjem in veselo skaklja. V resnici pa te duše niso nič drugega, kakor zakriti mladeniči. Nekoč je prednica don Boskovich hčera, ki je bila slučajno navzoča, spoznala duhá. Bari je to zvedel in njo ponižno prosil, naj molči in naj nikar ne govori o tem indijankam.

Ti duhovi so podobni ženam. Po njih mislih ni na onem svetu nikakega razločka, in duše so vse ženskega spola. Na glavi imajo voščeno čelado, v katero so zasajena dolga pisana peresa. Ubogi indijanci!

Večkrat povabijo indijanci duše umrlih na obed. Nekega večera sem se sprehajal s knjižico v roki po vasi. Kar zaslišim iz Baite čudno vpitje. Radoveden, kaj to pomeni, vstopim v Baito. Dva psa sta začela močno tuliti, ko vstopim k vratom. Vstopivši v Baito najdem duhovnika Totó Paisa mirno sedečega pri mizi polni jedi. Radovedno vprašam, kaj se je zgodilo. Bari odgovori, da je povabil duše umrlih na obed, in da so se duše že bližale, a lajanje psov jih je prestrašilo in odpodilo.

Se nekoliko o pokopu mrličev. Ko so prišli salezijanci v te kraje, so indijanci pokopavali mrtvece sredi vasi. Veliko se je trudil gospod Balzola, predno je prisilil indijanske bare, da so začeli pokopavati mrtvece zunaj vasi. Kdor pozna trdovratnost indijancev, mora reči, da je gospod Balzola dosegel veliko zmago.

Komaj pri indijancih umrje človek, se takoj začuje jok in prepevanje žalostnih pesmi. Skozi 48 ur čuvajo pri mrliču. Tu molijo, jokajo, igrajo in prepevajo. Medtem ko mrtvec leži v hiši, razbijajo posode in orodja, ki so ranjkemu služile v življenju; kar pa ostane, razbije bari na dan pokopa.

Ko preteče 48 ur, skopljejo 20 cm. globoko jamo, kamor položé mrliča in ga pokrijejo s tenko kožo. Skozi 20 dni žalujejo in jokajo sorodniki. Enkrat na dan gredo v spremstvu bara in nekaterih kapitanov na grob, odgrnejo kožo in z mrzlo vodo polivajo mrličevo truplo. Lahko si mislite, kolik smrad se razprostira daleč na okrog. Dvajseti dan vzdignejo gnijoče truplo in

je v bližnji reki dobro osnažijo. Oprane kosti zapró v malo košarico in jih med petjem in jokom prinesó zopet v vas. Na čelu sprevoda stopa mladenič s piščalko v roki in skuša posnemati glasove umrlega. Sredi vasi pred Baito odprejo košarico. Iz nje vzamejo črepinjo in jo pokrijejo s pisanim perjem; medtem pa bari sežiga ostanke umrlega in večkrat celo one živali, ki jo je ranjki ob smrti hranil pri sebi. Sorodniki se približajo ostankom umrlega in z ostrim steklom ranijo telo, da kri curkoma lije po njih telesu. S to krvijo kropijo kosti umrlega sorodnika. Bližnje sorodnice pa razven tega izpulijo lase in s tem junaškim dejanjem izrazijo ljubezen in žalost.

Ko je to dovršeno, zaprejo kosti vnovič v košarico. Bari jih vzame in skrije v reko. Nikdo ne ve, kam jih je skrtil; nikdo jih ne išče, nikdo ne vpraša po njih. S kostmi vred sta minula žalost in jok.

Življenje Don Boska.

IV. Janez Bosko bogoslovec.

Janez Bosko se je med vsemi učenci najbolj odlikoval v učenju. Da bi mogel več koristiti svojim tovarišem, je s privoljenjem predstojnikov vpeljal v semenišču javne razprave. Te so doprinašale obilo koristi ukaželjnim mladeničem. Strastno je Bosko pobijal napačna mnenja svojih tovarišev in jih z jasnimi dokazi prisilil spoznati resnico.

Nekoč je Bosko opazil, da njegovo strastno postopanje žali tovariše. To je bolelo rahločutnega Boska. Smilili so se mu ubogi tovariši in jih je javno prosil odpuščanja. Istočasno pa je sklenil, da hoče krotiti svoj živi značaj. Kar je sklenil, je v resnici storil; zatajeval se je in boril tako krepko, da je radi prevelikega zatajevanja hudo obolel.

Dolgo je ležal Bosko bolan na postelji. Iz njegovih ust ni bilo slišati boleznega zdiha. Potrpežljivo je prenašal velike muke in ž njimi zadostil, kar je zagrešil z ognjenim značajem.

Ko je bolezen zginila, se je Bosko vesel in zadovoljen povrnil v šolo. Zopet je lahko nadaljeval učenje; zopet je lahko pomagal tovarišem, ki so ga z veseljem sprejeli v svojo sredino.

Srečnega se je čutil Bosko, ko je po mučni bolezni stopil zopet v šolo. Še večjo srečo pa je občutil, ko je po dolgi bolezni stopil prvič v cerkev. Veselja mu je solzilo oko, ko je pokleknil pred tabernakelj, kjer je tolikrat ogreval srce v ognju ljubezni in se napajal z neopisno sladkostjo.

Medtem pa, ko je ogreval srce v sladki ljubezni, se je zbirala nad njegovo glavo huda nevihta. Temen oblak je pokril njegovo dušo in ji zakrival posmrtno zveličanje. Dvom in obup sta ga polnila in mu obljubljala večni pogin. „Nebesa niso zate, za nebesa nisi rojen“, je slišal ponavljati v svojem srcu. Molitev mu je postala težka, sv. obhajilo grenko Bogoslovna veda z modrimi dokazi ni zadostovala, da bi umirila njegovo dušo. Niti besede spovednikove ga niso umirile. Žalost je pokrila veselo obličje.

Nekega dne se je Bosko osamljen in žalosten sprehajal po vrtu. Ravnatelj, ki mu je prišel ravno nasproti, je opazil njegovo žalost. „Kaj ti je? Zakaj si žalosten?“ ga ljubeznivo nagovori dobri predstojnik. Bosko odkrije svoje srce. „Ali ne veš, kako je Jezus odgovoril mladeniču, ko ga je vprašal, kaj je potreba za večno zveličanje?“ — „Če se hočeš zveličati, spolnuj zapovedi“, odgovori Bosko. — „Tako je, idi in tudi ti tako stori!“

Česar ni mogla doseči obširna veda, to je dosegla modra beseda. Bog se je usmilil nedolžnega Boska in mu poslal rešitelja, da je razpršil črno meglo, ki je pokrivala Boskovo dušo in zakrivala solnce resnice. Bosko je bil rešen. Radostni nasmeh se je zopet povrnil na njegovo obličje.

Šolsko leto je kmalu minulo. Bosko je z veseljem hitel domov k materi. Tudi mati je želela videti ljubega sina in to tembolj, ker je bila v velikih skrbeh radi njegove bolezni.

Bosko pa počitnic ni preživel, kakor drugi učenci, v brezdelju in prostosti. Vedel je, da je čas zlato, zato je pazil, da ni zgubil trohice časa. Medtem ko so njegovi tovariši uživali prostost in iskali razvedrila, je Janez Bosko sedel doma in se pridno učil. Sv. pismo, zgodovina sv. katoliške cerkve, hebrejščina, francoščina in grščina so bili njegovi vsakdanji predmeti. „Duhovnikom je Bog izročil ljudstvo“, je večkrat rekel, „treba je, da se učimo, ako hočemo učiti druge.“

Najrajši je zahajal k jezuitom v Montaldo. Tu je opazoval pobožne redovnike in jih skušal posnemati v svetem življenju. Natanko je opazoval njih pravila in marsikaj ohranil za svojo družbo. Kakor povsodi, tako je našel tudi tu največje veselje med

mladimi gojenci. Prerokoval jim je o salezijanski družbi, o svojem oratoriju, o salezijanskih šolah, o salezijanski godbi in to tako živo, da je mnogo let pozneje duhovnik Bosio prišedši v oratorij, vzkliknil: „Vse mi je znano, nič novega. Kar vidim, mi je don Bosko že kot bogoslovec tako živo opisal, kakor bi gledal s telesnimi očmi.“ —

Součenci niti med počitnicami niso pozabili pridnega Boska. Pogosto so mu pisarili in ga obiskovali. Mati Margareta je bila ponosna na visoke obiske in jim je z veseljem postregla. Vsakdo je ohranil sladek spomin na Boskovo mater.

Najljubši mu je bil obisk pobožnega Comolla (beri: Komola). Poznal je angeljsko nedolžnost tega tovariša in občudoval njegovo pobožnost. „Ta tovariš“, je pisal don Bosko po njegovi smrti, „je bil moja največje sreča. Opomnjal me je napak, tolažil me je v bridkosti in to tako ljubeznivo, da sem se čutil srečnega, kadar sem mu mogel ustreči z lepim obnašanjem. Prijateljstvo me je sililo k posnemanju njegovih kreposti; kar sem videl storiti njega, sem storil tudi jaz.“

Na praznik sv. Roka 1. 1838. je Bosko obiskal Comolla v Cinzani, kjer so obhajali velik praznik. „Ta dan“, piše don Bosko, „sem pokazal, kako daleč sega moja predrznost. Približala se je ura, da je bilo treba iti na leco, a manjkalo je govornika. Videč zmešnjavo, sem prosil navzoče duhovnike, naj se usmilijo gospoda župnika in naj eden izmed njih stopi na leco. Nikdo ni hotel uslišati moje prošnje. — „Kako? Nepripravljen na leco? Ali misliš, da je govoriti o sv. Roku tako lahko, kakor piti vodo? Sam idi in ne sili drugih!“ je nekdo zarohnel nad menoj, drugi so se pa glasno smejali. — Osramočen sem bil in sem ošabno odgovoril: „Dobro, če ni drugega, grem pa jaz.“ Hitro sem poklical v spomin življenje sv. Roka, katero sem bral nekaj tednov poprej in sem zaupajoč v božjo pomoč stopil na leco. Govor mi je izpadel tako izvrstno, da so se vsi čudili in mi čestitali. Lahko rečem, da je bil to najboljši govor v mojem življenju.“

Bosko je še večkrat obiskal Comolla. „Nekega dne“, tako piše don Bosko, „sva se sprehajala po nekem griču. — Poglej Alojz, kako slaba letina, — rečem Comollu. — Ubogi kmetje, koliko truda zastonj! —

— „Božja roka teži nad nami, — odgovori Comollo. — Verjemi mi, da so naši grehi vzrok te šibe. —

— „Upam, da bo prihodnje leto boljša letina.“

— „Tudi jaz upam, in blagor njim, ki jo bodo čakali.

— „Pustimo žalostne misli! Za letos potrpimo, prihodnje leto bo bogatejša trgateg in boljše vino.

— „Ti ga boš lahko pokušal.

— „Ali ti misliš piti vodo?

— „Upam, da bom pil veliko boljše vino.

— „Kaj nameravaš reči?

— „Pusti, pusti, Bog že ve . . .

— „Ali misliš iti v nebesa?

— „Nekaj časa čutim toliko hrepenenje po večnem zveličanju, da se mi zdi nemogoče, da bi mogel dolgo živeti.“

To je govoril malo dni pred odhodom v semenišče. Ko se je pa vračal v semenišče, je zopet pokazal, da čuti bližajočo se smrt. Predno se je skrila njegovim očem rojstna vas, se je še enkrat obrnil nazaj in jo žalostno zrl. „Kaj delaš?“ ga vpraša oče. „Ali ti je slabo? Kaj gledaš?“

„Počutim se dobro, a ne morem, da bi še enkrat ne pogledal rojstne vasi.“

— „Kajne, ti je žal, da se moraš vrniti.“

— „Nikakor, pač pa se veselim onega kraja dušnega miru. Gledam rojstno vas, in to je zadnjič.“ Te besede je izgovoril tako žalostno, da se je oče hudo prestrašil.

„Ali ti je slabo“, ga oče še enkrat vpraša.

„Nič, nič“, odgovori Alojzij, „prav dobro se počutim. Idiva, Gospod me pričakuje.“

Ko sta prišla v semenišče, ju je Bosko že čakal pri vhodu. Prijazno je pozdravil najboljšega prijatelja in se veselil njegove družbe.

Ko se je pa Comollo za nekoliko časa oddaljil, je oče pripovedoval, koliko je sina stala ločitev od domače vasi. Bosko se je ustrašil. Grozna misel, da je Comollo zgubil poklic, mu je stopla pred oči in ranila srce.

Žalosten se je Bosko poslovil od očeta in poiskal Comolla. Srce mu ni mirovalo, dokler se ni natančno prepričal o njegovem poklicu.

Ko je Bosko našel Comolla, ga je ljubeznivo vprašal o njegovem stanju. Kmalu je spoznal, kaj je pomenilo ono obnašanje, o katerem mu je pripovedoval Comollov oče. Comollo je bil prepričan, da ne bo skončal šolskega leta; njegovo srce je hrepenelo le po nebesih.

Preteklo je komaj pet mesecev, in prerokovanje se je docela uresničilo. Na praznik Marijinega oznanjenja pred službo božjo pokliče Comollo Boska k sebi in mu pove, da je konec njegovega življenja blizu.

Med sv. mašo Comollo omedli in pade na tla. Tovariši ga vzdignejo in odnesó v sobo. Bosko pa je naznanil tovarišem, da Comollo ne bo več ostal iz bolniške postelje.

„Ko je skončala služba božja“, piše don Bosko, „sem šel takoj obiskat Comolla. Komaj me Comollo zagleda, mi namigne, naj se približam njegovi postelji. — Kmalu se bova ločila, kmalu bom moral stopiti pred božjo sodbo, moli zame, — mi reče s slabotnim glasom; jaz sem ga pa žalosten tolažil.

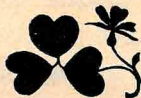
„V nedeljo zjutraj je prejel sveto popotnico. O, kako ganljiv je bil ta prizor. Ko je duhovnik stopil s sveto popotnico v sobo, je čudovita lepota pokrila njegovo obličje, in poln sv. navdušenja je vzkliknil: „O krasen prizor! . . . Poglej, kako blišči ono solnce! Koliko angeljev kleči pred njim in si ne upa vzdigniti oči. O, pusti Bosko, da tudi jaz poklekнем med te častilce in počastim prelepo solnce — Jaz sem ga zadrževal in prelival solze od ginjenja; on pa je le silil iz postelje, dokler ni prejel presv. hostije . . .

„O polnoči istega dne z močnim glasom pokliče Marijo. Nato zapoje Ave Maris stella — češčena morska zvezda. Iz njegovega obličja je odsevala angeljska čistost; bil je podoben angelju.

„Nekdo ga je vprašal, kaj ga najbolj tolaži v zadnjih trenutkih. Z nasmehom na ustnicah je obrnil svoje oči k podobi preblažene Device in odgovoril: — To, da sem častil Marijo in prejemal pogosto sv. obhajilo. —

„Deset minut pred zadnjim zdihljejem me je poklical po imenu in mi rekel: — Če hočeš kaj za večnost, jaz . . . z Bogom! Jezus, Marija, v vaju roke izročim svojo dušo. — To so bile zadnje njegove besede. Takoj nato je zdihnul čisto svojo dušo.“

Bosko je zgubil najboljšega prijatelja na zemlji in si pridobil mogočnega priprošnjika v nebesih.

Ravno toliko je prinesel . . .

Leta 1869. je don Rua opravljal službo ravnatelja v salezijanskem zavodu v Turinu. Nekega dne mu don Bosko izroči velik račun z ukazom, naj ga takoj poplača.

Don Rua je preiskal cel zavod. Šel je v bukvarno, v tiskarno, v cerkev in vse izpraznil. Ko je preštel denar, je opazil, da manjka še trideset lir in nekaj vinarjev.

Gospod Rua obvesti don Boska, da manjka denarja: „Stvar pripustim tebi, meni se mudi“, odvrne don Bosko in se pripravlja na pot.

Don Bosko stopi skozi vrata in se napoti na pot. Nasproti mu pride vitez Ocellletti. „Dober dan, don Bosko“, ga ljubeznivo nagovori, „ali bi mogel govoriti?“

— „Nemogoče, gospod vitez; drugič, zdaj moram odpotovati.“

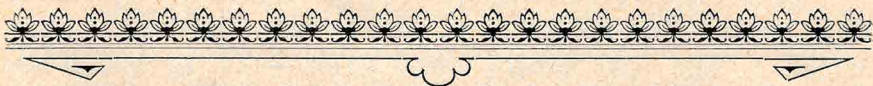
— „Sem prinesel nekaj podpore.“

— „Gospod Rua ravno potrebuje; njemu izročite in pridite z menoj na kolodvor. Med potjo se bova pogovorila.“

Vitez je izročil denar don Rui in spremljal don Boska na kolodvor. Med potjo je pripovedoval, kako je nameraval šele v saboto obiskati don Boska in mu prinesiti denar, a notranji glas mu ni pustil čakati.

In koliko je prinesel?

Ravno toliko lir in vinarjev, kolikor je potreboval don Rua.

Brezmadežna Devica in salezijanska družba.

Ker se je salezijanska družba začela v času, ko je bilo že skoraj razglašeno brezmadežno spočetje Marije Device kot verska resnica, se ne more ponašati z mogočnimi branitelji in zagovorniki te dogme, kakor drugi starejši redovi, pač pa se lahko ponaša kot delo Brezmadežne. Salezijanci ne bodo nikdar pozabili obhajati

praznika brezmadežne Device z največjo pobožnostjo, spominjajoč se, da je ustanovitelj te družbe gojil posebno ljubezen in češčenje do Brezmadežne. Praznik brezmadežnega spočetja je za salezijansko družbo praznik novih ustanov in podjetij

Ako beremo don Boskovo življenje, se kmalu prepričamo, koliko blagoslova in nebeških milosti je na ta praznik prejel don Bosko od brezmadežne Device.

Preobširno bi bilo naštevati vse dogodke salezijanske družbe, ki imajo zvezo z brezmadežno Devico že pred razglasenjem te verske resnice. Omejili se bomo le na nekatere bolj poglobitve in ti nam bodo pokazali, kako močna vez veže salezijansko družbo z brezmadežno Devico.

Bilo je zimskega jutra 1. 1841. na praznik brezmadežnega spočetja Marije Device. Don Bosko je klečal v zakristiji svetega Frančiška asiškega v Turinu in se pripravljaj za presv. daritev. Kar nastane velik hrup. Don Bosko se prestrašen ozre in zapazi šestnajstletnega dečka, ki prestrašen beži iz zakristije pred divjim cerkovnikom. „Kaj počenjate?“ vpraša don Bosko nekoliko razburjen cerkovnika. „Zakaj bijete ubogega dečka? Kaj Vam je storil?“ —

„Pride v zakristijo in ne zna streči pri sv. maši.“ —

— „Četudi, vi niste prav ravnali?“

— „Kaj vas briga?“

— „Briga, briga“, odgovori don Bosko, „on je moj prijatelj in hočem, da ga takoj pokličete.“

Osramočen hiti cerkovnik za onim dečkom in ga pripelje do don Boska. Don Bosko ga prime za roko in ga ljubeznivo vpraša, če je že bil pri sv. maši.

„Še ne“, odgovori deček prestrašeno. Don Bosko povabi dečka k sv. maši in mu ukaže, naj po sv. maši pride k njemu, da mu bo nekaj povedal, kar mu bo napravilo obilo veselja.

Ljubezniva beseda prijaznega duhovnika je umirila prestrašenega dečka. Komaj je minula sv. maša, že pride v zakristijo k prijaznemu duhovniku.

— „Prijatelj, kako ti je ime?“ ga nagovori don Bosko.

— „Jernej Garelli.“

— „Kje si doma?“

— „V Asti.“

— „Ali še živi tvoj oče?“

— „Je umrl.“

- „In tvoja mati?“
- „Je tudi umrla.“
- „Koliko si star?“
- „Šestnajst let.“
- „Ali znaš brati in pisati?“
- „Ne znam prav nič.“
- „Ali si opravil prvo sv. obhajilo?“
- „Ne.“
- „Ali si bil pri spovedi?“
- „Da, ko sem bil še majhen.“
- „Ali hodiš h krščanskemu nauku?“
- „Si ne upam.“
- „Zakaj ne?“
- „Se sramujem, ker so moji tovariši še tako majhni in znajo več, kakor jaz, ki sem že tako velik.“
- „Če bi te učil jaz, ali bi me hotel poslušati?“
- „O, kako rad.“
- „Ali bi hotel hoditi v to sobo?“
- „Rad, samo . . .“ Pri teh besedah deček omolkne. Don Bosko takoj spozna, kaj deček misli in ga prijazno tolaži. „Bodi miren“, mu slednjič pravi, „od danes naprej boš moj prijatelj. Kedaj hočeš, da začneva?“
- „Kadar hočete.“
- „Danes zvečer?“
- „Tudi takoj, če hočete.“

Don Bosko poklekne in zmoli „Češčeno Marijo“, da bi mu Marija pomagala rešiti ono dušo. To „Češčeno Marijo“, ki hrani v sebi vse predprave Brezmadežne, pobožno zmoli in doseže obilo milosti. Od tega dne se je začelo nedeljsko zabavišče.

Ta deček je ogeljni kamen don Boskovih oratorijev (nedeljskih zabavišč), ki so se po božjem usmiljenju čudovito hitro razširili po celem svetu.

Od tega dne je bil praznik čistega spočetja vedno poln blagoslova za nedeljska zabavišča. In res; osmega decembra 1844. na praznik brezmadežnega spočetja, je don Bosko blagoslovil prvo kapelico sv. Frančiška in opravil v njej presv. daritev ter obhajal dečke.

Na praznik brezmadežnega spočetja l. 1846. se je v zvoniku te nove kapelice oglasil prvi zvon in vabil dečke k molitvi.

Oratorij sv. Frančiška je bil kmalu premajhen. Treba je bilo poiskati nov prostor. Osmega decembra l. 1847. so odprli drugo nedeljsko zabavišče pod imenom „oratorij sv. Alojzija“. — „Osmega decembra l. 1847“, tako piše o tem prazniku salezijanski duhovnik Bonetti, „je don Bosko s svojimi dečki obhajal tretje leto, odkar je blagoslovil kapelico sv. Frančiška saleškega. Ta dan je odprl novo zabavišče. V dokaz, da bo to drugo nedeljsko zabavišče donášalo mladini obilo koristi in bo imele srečen izid, je Bog odločil, da se je odprlo isti dan: na praznik brezmadežne Device, skrbne varuhinje salezijanskih del. Bele snežinke, ki so padale izpod neba, so bile kakor nekako naznanilo, da se bodo dečki v nedeljskih zabaviščih pomnožili kakor snežinke, katerih čistost pomenja nedolžnost, katero bodo ta zabavišča ohranila ali, če že zgubljena, zopet vrnila.

Vkljub slabemu vremenu je prišlo v zabavišče lepo število dečkov. Zjutraj okoli 7. ure je že obilo dečkov klečalo okoli spovednice, ob osmi uri je pa bila cerkev popolnoma natlačena. Don Bosko je nadzoroval dečke, duhovnik Borel je pa opravil božjo službo in blagoslovil novo cerkev. Tako je na praznik brezmadežnega spočetja začel nov oratorij, ki je podoben prvemu pripeljal mnogo duš v božje krilo.“

Ako pogledamo nadalje zgodovino don Boskovega delovanja, vidimo, kolikokrat je don Bosko ravno na praznik brezmadežnega spočetja preoblekel nove sinove v duhovsko obleko, kolikokrat so se ta dan don Boskovi sinovi posvetili božji službi z redovnimi obljubami, kolikokrat so ta dan odpotovali misijonarji in se podali med divje narode, kjer še dandanes razširjajo češčenje brezmadežne Device.

Bilo je na praznik brezmadežnega spočetja leta 1855, ko je don Boskov naslednik don Mihael Rua, sedanji vrhovni predstojnik salezijanske družbe, naredil prvo letno obljubo. Bilo je 8. decembra l. 1865., ko so se don Boskovi sinovi prvič zavezali z večnimi obljubami.

Na predpraznik brezmadežnega spočetja l. 1884. je don Bosko videl posvetiti prvega salezijanskega škofa monsig. J Cagliera in na praznik čistega spočetja prvič zvrševati svojo častno službo.

Zadnji praznik brezmadežnega spočetja, katerega je don Bosko obhajal na zemlji (l. 1887.), je ustanovil prvo naselbino v Belgiji. Med devetdnevnicu brezmadežnega spočetja istega leta je zadnjič

prišel v svetišče Marije, pomočnice kristjanov, in se poslovil od svojih sinov, ki so se prvič podali na Angleško.

Veliko bi še lahko govorili o tem prazniku in o salezijanski družbi, a vsakdo že lahko iz tega spozna, kolika vez je med brezmadežno Devico in našo družbo. Omenimo le še to, da je tudi naš slovenski zavod v Ljubljani pred tremi leti prav na ta dan sprejel v svoje varstvo prvega gojenca. Upamo, da se bo salezijanski zavod v Ljubljani pod varstvom tako mogočne kraljice močno razširil.

Drugega ne preostaja kot reči, da je bila brezmadežna Devica vedno voditeljica in varuhinja don Boskovih del.

Ni tedaj zastonj don Bosko že pred razglasenjem te verske resnice častil brezmadežno Devico in razširjal Njeno češčenje. Pesem k brezmadežni Devici, katero je l. 1841. zložil don Bosko, je bila prva pesen, ki je zadonela iz ust zbranih dečkov v čast brezmadežni Devici. Kdo bi bil takrat rekel, da se bodo ti glasovi množili kakor zvezde na nebu, da bo dandanes več tisoč dečkov v don Boskovih šolah po širnem svetu klicalo zaupljivo k brezmadežni Devici: Vsa čista si, o Marija, in madeža ni na Tebi.

In še več. V lepi molitveni knjižici Giovane Proveduto (don Bosko), ki je izšla že v 215-ih izdajah, najdemo zdihljej k brezmadežni Devici, znamenje, da je don Bosko že prevedel versko resnico brezmadežnega spočetja. Med glavnimi prazniki potem, katere je don Bosko praznoval s svojimi dečki, je bil že takoj v početku praznik brezmadežnega spočetja Marije Device. Don Bosko je ta dan razlagal veliko predpravico Marije Device in navduševal svoje dečke za sv. čistost.

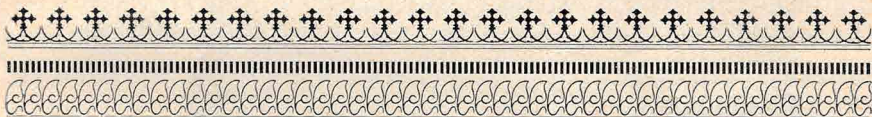
Veliko veselje tedaj je moralo občutiti don Boskovo srce, ko je sv. oče Pij IX. razglasil versko resnico brezmadežnega spočetja preblažene Device. S posebno pobožnostjo so obhajali don Boskovi dečki ta praznik. To leto je razgrajala v Turinu grozna kolera. Don Bosko je že poprej povedal svojim dečkom, da se nikogar izmed njih ne bo dotaknila nalezljiva bolezen, ako bodo pridno zahajali v njegov oratorij. Njegove besede so se uresničile, kar je še bolj pripomoglo k temu, da so dečki pobožno obhajali praznik. Z veliko pobožnostjo so se približali angeljski mizi in zahvaljevali brezmadežno Devico, da jih je vzela pod svoje varstvo. Don Bosko je še s posebnim govorom spodbujal dečke in jim na-

znanil veselo nevicu, da bo s tem praznikom ponehalà kolera. Tako se je v resnici zgodilo.

Od tega dne je praznik brezmadežnega spočetja postajal vedno ljubši don Boskovim sinovom in njihovim gojencem. Don Bosko je neprenehoma poveličeval to mogočno kraljico. Prvo veliko cerkev, ki jo je sezidal, in je sedaj središče salezijanske družbe, je posvetil brezmadežni Devici, pomočnici kristjanov. Velik pozlačen kip brezmadežne Device se ponosno vzdiguje na visoki kupoli in kraljuje nad obširnim salezijanskem oratorijem v Turinu. Mariji brezmadežni je posvetil lepo knjigo „il Mese di Maggio“. Brezmadežni Devici je posvetil salezijanski zavod v Valsaličah, kjer se vzgojujejo v višjih vedah kleriki, bodoče upanje salezijanske družbe.

Spomin na češčenje, s katerim je don Bosko častil brezmadežno Devico, naj nas spodbuja, da pobožno obhajamo zlati jubilej brezmadežne Device.

Don Boskovi sinovi in hčere Marije pomočnice.

Ako prebiramo zgodovino, uvidimo, da je Bog v času viharjih bojev rešil sv. katoliško cerkev s pomočjo mogočnih papežev. Ti pa so dobivali veliko podpore od neustrašljivih samostanskih družb.

Kadar je sila prikipela do vrhunca, tedaj je Bog sredi naroda vzbudil moža, da je zbral okrog sebe vrlih mladeničev in se z njimi boril zoper sovražnika. Koliko podpore je dobivala in še dobiva sv. cerkev od takih družb, ni možno opisati. Kdo je rešil krščansko Evropo surovih barbarcev? Kdo je paganskemu narodu prižgal luč svete vere, jih očistil v sv. krstu in duševno omikal? Velikodušni papeži Gregor Vel., Leon III. in Gregor VII. A pri tem ne smemo zamolčati mogočnega reda benediktincev, ki se je hrabro boril zoper neomikanega sovražnika in dosegel slavno zmago. In ko je v 13. stoletju opazila sv. cerkev, da ji preti ne-

varni Friderik II., da ji preti pogubno arabsko modroslovje, da jo zalezujejo krivoverski Albižani, kdo se je takrat boril za sveto cerkev? Gotovo ni manjkalo slavnih papežev, kakor sta bila Inocenc III. in Gregor IX., a ta papeža sta podpirala dva nova reda: red sv. Frančiška in sv. Dominika. In ko sta Luter in Kalvin razdirala edinost sv. cerkve, kdo je rimske pokrajine in velik del nemških dežel rešil pogubnega padca? Mogočni tridentinski zbor pod vodstvom slovečih mož: Pija V., Karla Borom, in drugih učenjakov sv. kat. cerkve. Največjo podporo pa je našla sveta cerkev v družbi jezuitov, katero je v onih vihnih časih ustanovil sv. Ignacij. In ko je v sedemnajstem stoletju ugasnila krščanska ljubezen do ubogih trpinov, kdo je prižgal zopet luč te ljubezni? Goreči sinovi in hčere sv. Vincenca pavljanskega, ki so navdihnjeni od ljubezni svojega ustanovnika začeli zbirati reveže in kazati moč krščanske ljubezni.

Tudi sedanja doba potrebuje neke družbe, ki bi ustrezala potrebam sedanjega časa, kakor so v šestem stoletju ustrezali benediktinci, v trinajstem stoletju frančiškani in dominikanci, v sedemnajstem stoletju jezuiti in družba sv. Vincenca. Ta družba je družba salezijanska, kateri na čelu stoji neumrljivi don Bosko.

Največja rana sedanjega časa je slaba vzgoja mladine. — Odprite šole in zaprite ječe; veda je moč, — te besede je v minulem stoletju ponavljalo ljudstvo. S tem pa ni doseglo drugega, kot pohujšanje naroda, ki širi zlobo, podpira anarhijo in zagovarja socializem. Na mnogih krajih so odstranili iz šole duhovščino in jo nadomestili z brezbožnimi učitelji.

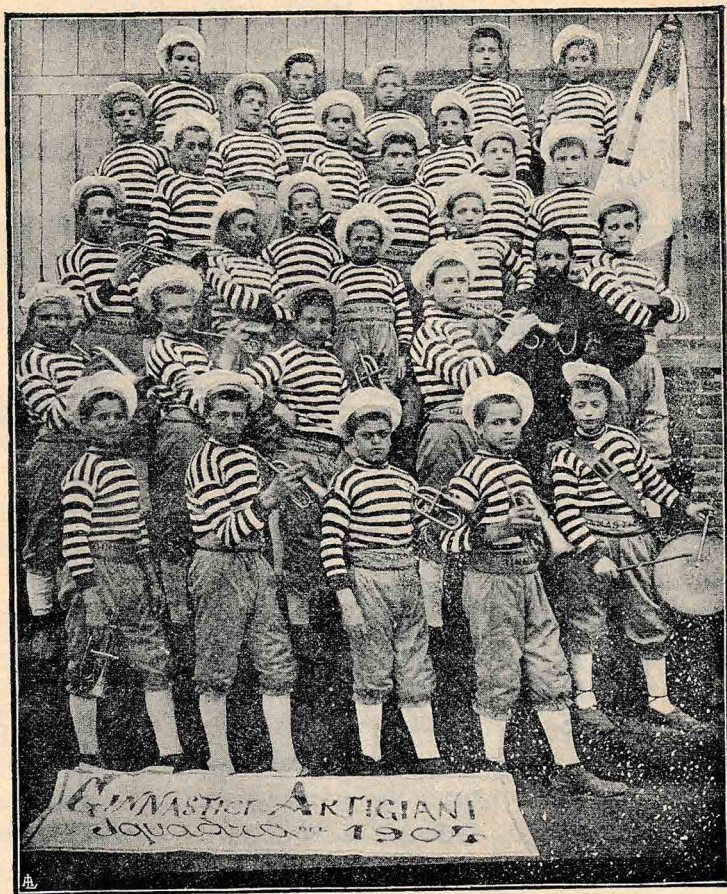
Moj Bog, kaka beda! Kdo more brez sočutja zreti slabe posledice? Krščanske šole so se spremenile v šole za ječe, v šole za peklo.

Krščanska ljubezen je zahtevala, da se reši mladina dušnega propada. To je spoznal don Bosko, mož bistrega duha in je ustanovil novo družbo, ki se je v kratkem razširila po celem svetu. Don Boskov namen je bil rešiti mladino, razširjati znanost, učiti rokodelstva in iz zapuščene mladine vzgojiti dobre državljane. Zato salezijanci ustanavljajo zavode, odpirajo šole, poučujejo rokodelstva, odpirajo nedeljska zabavišča, izdajajo knjige, odpirajo knjižnice, poučujejo godbo in blaže duhove. —

Nekega dne je bil don Bosko v pogovoru s svetim Očetom Pijem IX. Sv. Oče se je zanimal za njegovo napravo in ga natančno vpraševal o stanju njegove družbe. Po dolgem pogovoru

je vprašal don Boska: „Don Bosko, kdaj boste pa mislili na deklice? One so v isti nevarnosti, kakor dečki.“ Don Bosko je ponižno dokazoval sv. Očetu, da za enkrat ni mogoče začeti z novo ustanovo. Pij IX. ni hotel poslušati izgovorov. „Idite v Turin“, reče naravnost, „in isto, kar ste storili za dečke, storite tudi za deklice!“ Besede sv. Očeta niso mogle najti boljše zemlje.

Društvo telovadcev v sal. zavodu v Turinu.

Toda vzgoja deklic brez ženske pomoči je skoraj nemogoča. Duhovnik bo lahko svetoval in vodil, naravnost bo pa le žena mogla delovati med deklicami. Deklica še bolj kot deček potrebuje dobrega vzgleda. Da se deklica vzgoji, je treba, da vidi pobožnost, potrpežljivost, požrtvovalnost, kreposti svojega stanu. Ako

se ozremo na salezijanske misijone med olikanimi in divjimi narodi in opazujemo njih razvitek, moramo reči, da bi ti misijoni ne obrodili tako bogatega sadu, ako bi pobožne in požrtvovalne device ne podpirale gorečih misijonarjev. Ž njih pomočjo pridobe misijonarji naklonjenost matere in z materjo cele družine; ž njih pomočjo pripeljejo male divjakinje do krščanskega življenja in omike; le ž njih pomočjo morejo ustreči ubogim bolnikom in oblažiti divjost neomikanih narodov; — one odpro misionarjem vrata v divjaške šotore.

To je vedel don Bosko in je po vzgledu svetega Frančiška, sv. Dominika, sv. Vincenca Pavl. in drugih zbral okrog sebe pobožnih devic ter jim vdihnil svojo vero, svojo ljubezen, svojo požrtvovalnost in jih poslal reševat uboge deklice. V njih srcih je morala vera vzbujati ljubezen, ljubezen pa v drugih vzbujati vero. Božje usmiljenje mu je prihitelo na pomoč. Ponižen duhovnik v Liguriji je zbral okrog sebe nekaj devic in jih previdno vodil v svetem življenju. Bog je navdihnil pobožnega duhovnika, da je pribežal k don Bosku in ga prosil, naj on vzame v oskrb malo družino pobožnih mladenk, njega pa naj uvrsti med svoje sinove.

Don Bosko je uslišal njegovo željo; ukazal pa je, naj ostane še nadalje med svojimi devicami in naj jih vodi po pravilih salezijanske družbe. Tako se je začela nova družba: — hčere Marije, pomočnice kristjanov. Ime samo pové, kaj je namen te družbe.

Preteklo je komaj 25 let in malo število onih devic se je čudovito pomnožilo. Ustanovile so nove zavode v Pijemontu, v Liguriji, na Benečanskem, v Lombardiji, v Umbriji, v Siciliji, na Francoskem, na Španskem, v Belgiji, v Švici, v Afriki, Aziji in Ameriki. Kakor sinovi don Boska, tako imajo tudi njegove hčere šole, otroške vrtece, tovarne, bolnišnice in misijone med divjimi narodi. Dandanes štejejo 116 nedeljskih in 58 osmorazrednih javnih šol, 40 zavodov z notranjimi šolami, 29 nedeljskih zabavišč za deklice, 14 pripravnic za učiteljice, 18 sirotišnic, 23 gospodinjskih šol, 6 bolnišnic, 4 tovarne in 12 misijonskih postaj med divjimi narodi. Kdo pri tem številu ne uvidi božje mogočnosti? Pri pogledu na tako hitri razvitek se nehoté vzbudi v srcu čut hvaležnosti do Boga in do Marije, pomočnice kristjanov, ki sta navdihnili don Boska, da je ustanovil novo družbo: rešiteljico ubogih deklic.

Salezijanske novice.

Pri sv Očetu — Kakor smo že ob kratkem omenili, je bil nadškof monsig. Janez Cagliero dné 27. septembra z nekaterimi misijonarji iz Amerike v avdijenci pri sv. Očetu. Sv. Oče se je mnogo zanimal za salezijanske misijone v Ameriki.

Monsignor Cagliero je predstavil sv. Očetu mladega divjaka Namunkurà, ki je pozdravil svetega Očeta v laškem jeziku in mu odkril željo postati redovnik ter se potem povrniti nazaj med svoje rojake.

Sv. Oče je ganjen do solz osrčeval mladega divjaka in mu zagotovil, da bo veliko dobrega storil za svoj narod, ako uresniči svojo željo. Blagoslovil je njega in celo njegovo družino. Nato se je obrnil k misijonarjem in rekel: „Vem, da delate obilo in da storite veliko dobrega Vaš čudovit napredek in mnoge naprave jasno pričajo, da božje oko čuva nad vami in je gotovo, da vas podpira don Bosko in blagoslavlja iz nebes“.

Mladenič Namunkurá je poklonil sv. Očetu lep prostirač iz kož divjih zveri, katerega je sv. Oče z veseljem sprejel in razprostrl pred svoj prestol. Nato je peljal vse skupaj v zasebno sobo in se še dolgo ž njimi mudil ter jim podelil mnogo pravic.

Novi misijonarji Dné 6. novembra se je zopet 150 don Boskovih sinov in hčera poslovilo od svoje domovine in se podalo v daljne misijone. Ob pol šesti uri popoldne so se zadnjič zbrali v cerkvi Marije, pomočnice kristjanov v Turinu, in prosili nebeško Mater, naj jih varuje v težavnem potovanju. Cerkev je bila polna ljudstva. Turinski kardinal A. Richelmy jih je z lepimi besedami pozdravil in jim opisal visoki poklic, za katerega jih je odločila božja Previdnost. Ganljiv je bil prizor slovesa. Višji predstojniki, zbrani pred velikim oltarjem, so zadnjič dali vsakemu poljub in pokazali očetovsko ljubezen. Pevski zbor jih je pozdravljal iz kora, ljudstvo pa je občudovalo njih požrtvovalnost in junaštvo. Po dokončani cerkveni pobožnosti in po očetovskem poljubu svojih predstojnikov, so se junaški misijonarji in vrle hčere don Boska poslovile od svojih starišev, sorodnikov in prijateljev. Obilo solzâ so ta dan prelili starši in prijatelji, a misijonarji navdušeni od požrtvovalnosti svojega očeta don Boska, so veseli zapustili prelepo domovino, ljube stariše in rojake ter se podali v tuji nepoznani svet. Med slovesnim zvonjenjem, ki jih je spremljalo od svetišča Marije pomočnice na kolodvor, so odpotovali ob pol 8. uri iz Turina. Kakor vedno, tako jih je tudi letos

mногоštevilno ljudstvo spremilo na kolodvor in ondi zadnjič pozdravilo junaške svoje brate in sestre. Med njimi so bili tudi trije Slovenci. Blagoslov božji naj jih vodi na dolgem, težavnem potovanju!

Našim cenjenim dobrotnikom.

Št. 5327

Videl in potrdil kn.-šk. ordinarijat v Ljubljani 29. dec. 1902.

Pobožna družba za zgradbo nove kapelice v čast Mariji Devici Pomočnici kristjanov na Rakovniku pri Ljubljani.

1. Ud te družbe postane vsak, kdor vplača vsaj eno krono za novo kapelico. Za vse dobrotnike se bo darovala sv. maša vsako prvo soboto v mesecu.

2. Udje pobožne družbe živi ali mrtvi postanejo deležni poleg sadu mesečne sv. maše še:

- a) vseh pobožnosti, ki jih opravljajo gojenci salez. zavoda na Rakovniku v svoji kapelici.
- b) vseh molitev in dobrih del, ki jih opravljajo salezijanci in njih gojenci po vseh svojih zavodih.

3. Darovi bodo služili za zgradbo in ohranitev nove kapelice.

4. Darovi naj se pošiljajo vodstvu salezijanskega zavoda na Rakovniku pri Ljubljani, ali g. dr. Janežiču, prof. bogoslovja v Ljubljani.

Dobrotnikom pošljemo v dokaz in v znamenje, da smo dobili dar, podobico Marije Pomočnice.

Ljubljana, dné 8. decembra 1902.

Dr. I. Janežič

vodja sal. sotrudnikov.

Dr. Ang. Festa

vodja zavoda.

Sinovi moji!

Marija vam nakloni mnogo dobrih src in vam omogoči rešiti obilo mladeničev.

Mihael Rua,

vrhovni predstojnik salezijancev v Turinu.

Kdor se ubogega usmili, Bogu na obresti posodi; on mu vrne povrne.
Preg. 19, 17.

Komur drago, pošljemo nabiralno polo, da napiše imena in namene darovalcev.

Mala pošta.

Dr Š., Kranj. — Hvala lepa za poslano obleko.

F P., Žegro. — Nas veseli, da tako pridno razširjate naš list. Razširjajte ga tudi po drugih in dobite novih sotrudnikov.

Milodari

za svetišče Marije Pomočnice kristijanov na Rakovniku

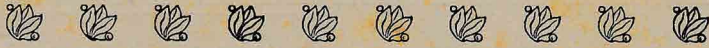
(od 15. septembra do 15. oktobra.)

„Mi dajemo milodare za novo cerkev, salezijanci jih potrosijo za drugo zidavo“, se sliši govoriti tu in tam med ljudstvom. A ni tako; milodari, ki prihajajo za cerkev, ostanejo nedotakljivi. — Zopet drugi pravijo: „Z onim denarjem, katerega so salezijanci prejeli za cerkev, bi bili že lahko cerkev skončali.“ Kdor pomisli, da bo cerkev veljala čez 100 tisoč kron, bo drugače govoril. Stotisoč kron ni takoj vkup. Dolgo se že nabira in vendar se je do sedaj nabralo le 33.571 kron. Torej primanjkuje še okoli 70 tisoč kron. Da nam je nekdo daroval za cerkev 40 tisoč kron, kakor nekateri govorijo, je izmišljena laž. Vse darove, katere prejmemo, vedno objavimo.

G. Apolonija Zajc K 12'70; G. Rozalija Rodè K 1'—; Gospa E. W. K 80'—; G. Ap Juvan K 2'80; G. Pavla Koderman K 9'60; G. F. Zagorc K 5'—; G. Ana Ivančič K 8'—; G. Marija Humer K 13'—; G. Jelica Miglič K 2'40; G. M. Gregorič K 23'—; G. M. Žibert K 2'—; G. Marija Pirc K 12'—; G. M. Korbar K 8'—; G. M. Eržen K 3'—; N. N. K 11'70; G. Fr. Pretnar K 10'—; G. Ivana Barl K 22'—; Gospa Marg. Hribar K 3'—; G. N. Vojska K 10'84; G. And. Brezovšček K 4'—; Č. gospod Iv. Debevc K 20'—; G. Anica Zalar K 21'—; G. N. N. K 10'—; Gosp. M. Gregorač K 24'—; G. Helena Zupančič K 25'40; G. Ana Kunst K 20'60; G. Marija Pliberšek K 27'40; G. L. Bajt K 9'—; G. Fr. Češarek K 36'—; G. Ap. Zajc K 33'—; Gospa Marija Ahlin K 19'—; G. Jožefa Žigert K 11'—; G. Marija Jelenc K 6'—; G. Marija Perko K 6'—; G. I. Přebil K 3'—; G. Fani Franz K 52'80; G. Gerzetič K 13'60; G. poslanec Jaklič K 10'—; G. Ana Kunst K 10'—; G. M. Selan K 2'40; G. A. Krese K 3'—; G. Jerica Kožuh K 1'60; N. N. K 16'—; G. M. Medic K 3'20; G. Pavla Koderman K 14'—; G. Matilda Križaj K 6'90; G. M. Langerholzer K 1'40; G. Ana Mekuč K 24'40; G. M. Sitar K 1'69; G. M. Majer K 5'—; N. N. K 5'—; Č. gospod M. Vales K 3'—; Č. g. Iv. Soukup K 0'—; G. Jožef Sedmak K 4'—; G. Uršula Mrhar K 25'—; Č. g. Lor. Krištofič K 6'—; Vč. g. Fr. Povše K 10'—; Č. g. Anton Kukulj K 8'—; Č. g. Frid. Lenardič K 4'—; Č. g. Iv. Murovec K 2'—; Gosp. Helena Baudek K 2'40; G. Ivana Rode K 2'40; G. Ivan Črne K 2'40. Bog plati vsem dobrotnikom!

Za vse, kar je v „Don Bosku“ natisnjenega, se želi le toliko veljave, kolikor je priznava nezmotljiva sv. katoliška cerkev, zdrava pamet in zgodovinska resnica.

Zahvala in priporočilo.

Bliža se konec leta in štejemo si v sveto dolžnost izreči vsem sotrudnikom in sotrudnicam, ki so to leto tako blagodušno kazali naklonjenost salezijanskemu zavodu, najiskrenejšo zahvalo. Naj še v prihodnje ta dobra srca ostanejo naklonjena začetnemu zavodu in naj ga ne zabijo, ker le ž njih pomočjo bomo mogli zavod povečati in sprejeti večje število slovenskih dečkov. S hvaležnim srcem se bomo spominjali blagih dobrotnikov in prosili Boga, naj jim tisočero poplača vse, kar so storili za salezijanski zavod v korist slovenske mladine. Istočasno pa voščimo vsem sotrudnikom in sotrudnicam vesele božične praznike in srečno novo leto!

